

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 6. april 2006

Betænkning

over

Forslag til lov om juridisk rådgivning

[af justitsministeren (Lene Espersen)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 4 ændringsforslag til lovforslaget. Justitsministeren har stillet ændringsforslag nr. 1 og nr. 2, og Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 3 og 4.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 16. november 2005 og var til 1. behandling den 9. december 2005. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 22. december 2004 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 243 (folketingsåret 2004-05, 1. samling). Den 23. november 2005 sendte justitsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Dansk Landbrug,
Forbrugerrådet,
Foreningen af Statsautoriserede Revisorer,
Foreningen Registrerede Revisorer,
Håndværksrådet,
Patentagentforeningen,
Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger (SALA) og
Aasted Consult.

Justitsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har følgende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget:

Dansk Landbrug,
Forbrugerrådet,
Foreningen af Statsautoriserede Revisorer og

Foreningen Registrerede Revisorer.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 17 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller lovforslaget til vedtagelse med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (S og RV) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget er enige i, at der er behov for en modernisering af den hidtil gældende »vinkelskriverlov« fra 1942, men finder ikke, at det foreliggende lovforslag er den rigtige måde at gøre det på.

Det er positivt, at regeringen har lyttet til nogle af de mange hørings svar, der er afgivet, og har fundet anledning til nogle få ændringer i det oprindelige lovforslag, herunder specielt at loven nu er målrettet mod forbrugerspørgsmål.

Socialdemokratiet beklager dog meget, at regeringen ikke har lyttet mere til de modtagne hørings svar. Det centrale må være at beskytte forbrugerne, og Socialdemokratiet mener ikke, dette gøres på betryggende vis i regeringens lovforslag og heller ikke med de af Dansk Folkeparti foreslåede ændringer.

Det er således beklageligt, at lovforslaget, på trods af at ministeren nu har begrænset lovforslaget til forbrugerspørgsmål, ikke tager de nødvendige skridt til at sikre forbrugerne yderligere. Socialdemokratiet havde gerne set, at de af Forbrugerrådet foreslåede ændringer blev indarbejdet mere eksplicit i lovforslaget, og Socialdemokratiet er på flere punkter helt uenige i regeringens vurderinger af Forbrugerrådets bemærkninger. Bl.a. finder Socialdemokratiet, at der burde medtages civilretlige virkninger i lovforslaget, og Socialdemokratiet er ikke af den opfattelse – som antydnet i justitsministerens svar på spørgsmål 13 – at man ikke kan kombinere en offentligretlig lov med civilretlige konsekvenser.

Et *andet mindretal* i udvalget (SF og EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet stemmer for ændringsforslag nr. 3 og 4 og imod ændringsforslag nr. 1 og 2.

Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget stemmer nej til lovforslaget. For det første finder SF og Enhedslisten det forhastet og useriøst, at ministeren ønsker lovforslaget vedtaget nu, samtidig med regeringen overvejer en helt ny regulering af advokaterhvervet og dermed formentlig vil skulle ændre lovgivningen, næsten før denne lov når at træde i kraft.

For det andet er SF og Enhedslisten bange for, at lovforslaget vil åbne for, at en række personer vil slå sig ned som juridiske rådgivere. På revisorområdet har man jo denne opdeling. Der er de statsautoriserede revisorer og de registrerede revisorer, som skal have autorisation, uddannelse, ansvarsforsikring osv. Men selve titlen revisor kan enhver bruge og markedsføre sig med, uden at det har nogen konsekvenser. Og mange mennesker kommer gruelig galt af sted og taber mange penge. Det kan gå ligesådan med området for juridisk rådgivning.

Det er klart, at de store virksomheder vil gå til et advokatkontor, ligesom de går til en statsautoriseret revisor. Men den lille iværksætter eller den lille borger, der én gang i sit liv skal bruge juridisk rådgivning, vil måske gå til en, der er billigere, og som reklamerer med nogle flotte annoncer. Og så er der risiko for, at det kan gå gruelig galt. Når der oven i købet ikke er noget krav om forsikring, kan det være millionbeløb, som borgerne kommer til at miste på grund af dårlig rådgivning.

På alle andre områder i samfundet indfører Folketinget flere og flere autorisationer, skærper kravene til at få autorisation og giver bedre muligheder for at fratage autorisation bl.a. med den begrundelse, at samfundet bliver mere og mere indviklet, lovgivningen m.v. bliver mere og mere indviklet, og derfor skal der være fagfolk til at operere på de forskellige områder. Folketinget skal sikre en kontrol med, at det man yder borgerne, er i orden. Det stemmer dårligt overens med, at man siger, at her skal der stort set ikke være nogen kontrol. Der skal ikke være noget krav om uddannelse, og der skal ikke være noget krav om ansvarsforsikring.

SF og Enhedslisten er helt enige med de statsautoriserede revisorer (jf. L 65 – bilag 5) i, at det ikke er samfundsmæssigt ansvarligt, at man fra regeringens side forudsætter, at en del juridisk rådgivning fremover vil blive ydet af personer, som ikke kan tegne ansvarsforsikring, fordi forsikringselskaberne vurderer, at der vil være for stor risiko for erstatninger på grund af fejlagtig rådgivning.

Det er svært at se, at det skulle være en fordel for forbrugerne. Det burde være sådan, at borgerne kan være sikre på, at hvis de får juridisk rådgivning fra personer, der med statens accept har ret til at kalde sig for juridiske rådgivere, så er det også nogle med kompetence og forsikring på området.

SF og Enhedslisten stemmer imod ændringsforslag nr. 1, da SF og Enhedslisten mener, at loven ikke kun skal gælde for forbrugere, men også for i hvert fald små erhvervsdrivende. Erfaringen fra revisorområdet er, at rigtig mange små erhvervsdrivende kommer i klemme ved at få bogholderi og regnskab udført hos en, der kalder sig revisor, men som hverken er uddannet, underkastet et disiplinærsystem eller har ansvarsforsikring. Der er stor risiko for, at det samme kommer til at ske på området for juridisk rådgivning. Derfor bør der som minimum være samme krav om oplysningspligt vedrørende manglende uddannelse og ansvarsforsikring over for små erhvervsdrivende som over for forbrugere.

SF og Enhedslisten stemmer imod ændringsforslag nr. 2, fordi SF og Enhedslisten ikke mener, de finansielle virksomheder skal have den sammenblanding af kasketter, der ligger i at yde mange forskellige slags rådgivning, som man samtidig som virksomhed selv kan have økonomisk interesse i, og et krav om skriftlig aftale vil måske lægge en lille dæmper på de finansielle virksomheders iver efter at yde juridisk rådgivning.

SF og Enhedslisten stemmer for ændringsforslag nr. 3 og 4, da det er forbedringer i forhold til lovforslaget.

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (V, DF og KF):

Til § 1

1) *Stk. 1* affattes således:

»Denne lov finder anvendelse på enhver, der i erhvervmæssigt øjemed driver virksomhed med rådgivning af overvejende juridisk karakter, når modtageren af rådgivningen (forbrugeren) hoved-

sagelig handler uden for sit erhverv. Rådgiveren har bevisbyrden for, at rådgivningen ikke er omfattet af loven.«

[Lovens anvendelsesområde]

2) *Stk. 3* affattes således:

»*Stk. 3.* Loven omfatter ikke juridisk rådgivning ydet af finansielle virksomheder, i det omfang økonomi- og erhvervsministeren har udstedt regler om god skik på det pågældende område.«

[Rådgivning af finansielle virksomheder, som økonomi- og erhvervsministeren har udstedt regler om god skik for, er ikke omfattet]

Af et *mindretal* (DF), tiltrådt af et *mindretal* (V, KF, SF og EL):

Til § 2

3) *Stk. 3* affattes således:

»*Stk. 3.* Rådgiveren skal i rådgivningsaftalen oplyse, om vedkommende er ansvarsforsikret. Oplysningen skal være særligt fremhævet i rådgivningsaftalen. Er rådgiveren ansvarsforsikret, skal vedkommende oplyse om størrelsen af den samlede forsikringssum, størrelsen af forsikringssum pr. skade og om, hvorvidt der er rejst krav imod rådgiveren, som kan medføre, at den samlede forsikringssum helt eller delvis vil blive udnyttet i det pågældende forsikringsår.«

[Oplysninger om ansvarsforsikring gøres synlige]

4) *Stk. 6* affattes således:

»*Stk. 6.* Rådgiveren må ikke modtage betroede midler fra kunden eller på kundens vegne.«

[Forbud mod modtagelse af betroede midler]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Efter fremsættelsen af lovforslaget er der fra flere repræsentanter for den etablerede rådgivningsbranche, som især rådgiver erhvervsvirksomheder, blevet peget på, at navnlig kravene i lovforslaget om en forudgående skriftlig rådgivningsaftale og om oplysning om rådgiverens uddannelse og ansvarsforsikring m.v. vil give anledning til nye administrative byrder for rådgivningsvirksomhederne, som ikke er tilstrækkeligt begrundede i de formål, som lovforslaget søger at varetage. Det er desuden blevet anført, at der på en række områder allerede i dag gælder regler om god rådgivningsskik, som sikrer en professionel modtager af rådgivning i tilstrækkeligt omfang.

Justitsministeriet er enig i, at hensynet til at beskytte modtagerne af den juridiske rådgivning vejer tungest, når det gælder rådgivning ydet forbrugere, og Justitsministeriet finder på den baggrund, at lovens anvendelsesområde bør begrænses, så kun juridisk rådgivning ydet til forbrugere er omfattet.

Ændringsforslaget indebærer i overensstemmelse hermed, at loven kun finder anvendelse i tilfælde, hvor modtageren af den juridiske rådgivning hovedsagelig handler uden for sit erhverv, dvs. er forbruger. Det forudsættes, at fastlæggelsen af forbrugerbegrebet i denne sammenhæng sker som i den øvrige lovgivning, herunder i købeloven og i forbrugeraftaleloven.

Det følger desuden af ændringsforslaget, at rådgiveren – og ikke modtageren af rådgivningen – har bevisbyrden for, at rådgivningen ikke er omfattet af loven. Dette gælder både med hensyn til

afgrænsningen af, om rådgivningen ydes til en forbruger, og vedrørende de såkaldte »sammensatte rådgivningsydelser«, som både består i juridisk og anden rådgivning.

Til nr. 2

Efter lovforslagets § 1, stk. 3, omfatter loven ikke juridisk rådgivning, der ydes af virksomheder omfattet af lov om finansiel virksomhed. Undtagelsen er begrundet i, at finansielle virksomheder allerede i dag er omfattet af regler om god skik, ligesom Finanstilsynet fører tilsyn med finansielle virksomheders overholdelse af disse regler.

Visse finansielle virksomheder, som ikke er omfattet af lov om finansielle virksomheder, er tilsvarende undergivet regler om god skik, ligesom der føres tilsyn med disse virksomheder fra Finanstilsynets side. Det drejer sig om finansielle virksomheder omfattet af lov om forsikringsformidling, lov om investeringsforeninger og specialforeninger samt andre kollektive investeringsordninger og lov om tilsyn med firmapensionskasser. Disse virksomheder kan således fuldt ud ligestilles med finansielle virksomheder omfattet af lov om finansiel virksomhed og bør efter Justitsministeriets opfattelse tilsvarende undtages fra lovens anvendelsesområde.

Ændringsforslaget vil i overensstemmelse hermed indebære, at finansielle virksomheder ikke vil være omfattet af loven, såfremt økonomi- og erhvervsministeren har fastsat regler om god skik på det pågældende område. Afgrænsningen af kredsen af undtagne finansielle virksomheder vil herved svare til § 1, stk. 2, i den gældende markedsføringslov.

Til nr. 3

Efter lovforslagets § 2, stk. 2, skal rådgiveren i rådgivningsaftalen oplyse, om vedkommende er ansvarsforsikret. Er dette tilfældet, skal rådgiveren oplyse om størrelsen af den samlede forsikringssum, størrelsen af forsikringssum pr. skade og om, hvorvidt der er rejst krav imod rådgiveren, som kan medføre, at den samlede forsikringssum helt eller delvis vil blive udnyttet i det pågældende forsikringsår.

Forslagsstillerne finder, at der vil kunne være en risiko for, at rådgivere, som ikke har en ansvarsforsikring, vil forsøge at lade disse oplysninger være så lidt synlige i aftalen som muligt. Efter forslagsstillerne opfattelse vil oplysningspligten således kun have begrænset betydning, hvis oplysningen om ansvarsforsikring f.eks. indsættes midt i eller i slutningen af en omfattende standardaftale, hvor det for kunden vil kræve en nøje gennemgang af aftalen at konstatere, om rådgiveren er forsikret.

På den baggrund finder forslagsstillerne, at det bør fremgå af loven, at oplysningen om ansvarsforsikring skal være særligt fremhævet i rådgivningsaftalen, f.eks. i umiddelbar tilknytning til aftalens indledende bestemmelser om rådgiverens identitet eller på en særskilt side i aftalen, som ikke indeholder andre oplysninger eller bestemmelser. Forslagsstillerne forudsætter, at der i bekendtgørelsen om god skik for juridisk rådgivning fastsættes nærmere regler herom, ligesom det forudsættes, at der i bekendtgørelsen optrykkes et bilag med et eksempel på en standardformulering.

Til nr. 4

Efter lovforslaget skal betroede midler holdes adskilt fra rådgiverens egne midler, og der er således ikke noget forbud imod, at rådgiveren kan modtage betroede midler fra kunden eller fra tredjemand på kundens vegne, f.eks. erstatningsudbetalinger.

Forslagsstillerne finder det betænkeligt, at enhver, som i erhvervsmæssigt øjemed kan drive virksomhed med juridisk rådgivning, kan modtage betroede midler fra kunden eller på kundens vegne.

Indførelsen af et egentligt forbud mod, at rådgiveren modtager betroede midler fra kunden eller på kundens vegne, vil efter forslagsstillernes opfattelse indebære en væsentlig forbedring af lovforslagets beskyttelse af forbrugerne, ligesom et forbud ikke vil udgøre en nævneværdig begrænsning i adgangen til at udøve juridisk rådgivningsvirksomhed. F.eks. vil et erstatningsbeløb, som udbetales fra modparten, kunne indsættes direkte på kundens konto i et pengeinstitut, uden at rådgiveren får adgang til at disponere over beløbet.

Birthe Rønne Hornbech (V) Michael Aastrup Jensen (V) Karsten Nonbo (V) Søren Pind (V)
Peter Skaarup (DF) fmd. Kim Christiansen (DF) Hans Kristian Skibby (DF) Tom Behnke (KF)
Charlotte Dyremose (KF) Morten Bødskov (S) Per Kaalund (S) Lissa Mathiasen (S)
Frode Sørensen (S) Elisabeth Arnold (RV) Simon Emil Ammitzbøll (RV)
Anne Baastrup (SF) nfmd. Line Barfod (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Tjóðveldisflokkurinn (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurinn (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 65

Bilagsnr.	Titel
1	Kommenteret høringsoversigt samt kopi af høringssvar fra justitsministeren
2	Henvendelse af 23/11-05 fra Aasted Consult, København N
3	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af udvalget
4	Endelig tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Henvendelse af 6/1-05 fra Foreningen af Statsautoriserede Revisorer
6	Henvendelse af 11/1-06 fra Dansk Landbrug
7	Henvendelse af 3/2-06 fra Håndværksrådet
8	Henvendelse af 14/2-06 fra Foreningen af Statsautoriserede Revisorer
9	1. udkast til betænkning
10	Henvendelse af 21/2-06 fra Patentagentforeningen
11	Henvendelse af 24/2-06 fra Forbrugerrådet
12	Henvendelse af 27/1-06 fra Foreningen Registrerede Revisorer
13	Henvendelse af 1/3-06 fra Dansk Landbrug
14	2. udkast til betænkning
15	Henvendelse af 9/3-06 fra Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger (SALA)
16	Ændringsforslag fra justitsministeren
17	3. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 65

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om ministerens kommentar til henvendelsen af 23/11-05 fra Aasted Consult, København N, og ministerens svar herpå
2	Spm. om høringssvar over lovforslaget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvorfor ikke enhver juridisk rådgivning mod betaling er omfattet af lovforslaget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm., om en aftale om juridisk rådgivning skal foreligge inden rådgivning ydes, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om pris for rådgivningen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om tavshedspligt for juridiske rådgivere, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om ministerens kommentar til henvendelsen af 6/1-06 fra For-

eningen af Statsautoriserede Revisorer, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

- 8 Spm. om ministerens kommentar til henvendelsen af 11/1-06 fra Dansk Landbrug, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm. om ministerens kommentar til henvendelsen af 3/2-06 fra Håndværksrådet, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om ministeren kommentar til henvendelsen af 14/2-06 fra Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om udsættelse af behandling af lovforslaget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om sammenhængen mellem lovforslaget og en fremtidig regulering af advokatbranchen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om ministerens kommentar til henvendelsen af 24/2-06 fra Forbrugerrådet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om ministerens kommentar til henvendelsen af 21/2-06 fra Patentagentforeningen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om ministerens kommentar til henvendelsen af 27/2-06 fra Foreningen Registrerede Revisorer, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om ministerens kommentar til henvendelsen af 1/3-06 fra Dansk Landbrug, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om ministerens kommentar til henvendelsen af 9/3-06 fra Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger (SALA), til justitsministeren, og ministerens svar herpå